GAZETA KRAKOWSKA

Nro: 2.

W Srodę Dnia 4. Stycznia 1809.

Z Wiednia d. 28. Grudnia.

W niedzielę d. 25, iako w dzień Bożego narodzenia było w zamkowym kościele o godzinie w pół do 11 kazanie, potem nabożeństwo orderu złotego Runa. Na obu znaydował się Nayiaśnieyszy Cesarz, z Arcy Xiążętami, kawalerami tegoż orderu i assystencyą całego dworu. W poniedziałek, w dzień S. Szczepana, poiechali Nayiaśnieysi Cesarstwo z Arcy Xiążętami, przy assystencyi całego dworu do metropolitalnego kościoła S. Szczepana na nabożeństwo, gdzie znaydował się przytomny magistrat, szkoła głowna i inne urzędy.

Nayiaśnieyszy Król Westfalski mianował Szambelana i taynego Radcę Hrabiego Elterno, nadzwyczaynym posłem i pełnomocnym ministrem przy tuteyszem C. K. dworze, który miał d. 25 wstępną audyencyą u J. C. K. Mci. — Nayiaśnieyszy Cesarz przeznaczył nawzwaiem do Kasselskiego dworu w podobnym że zaszczycie przeszłego w Danii nadzwyczaynego i pełnomocnego Posła, Szambelana i Pułkownika głownego sztabu, Jana Hrabiego Grünne de Henricourt.

J. C. K. Mość raczył Grecko - unickiego Plebana, Tadeusza Grubach, w Stoidraga w regimencie Szluynera, zaszczycić nayłaskawiey w nagrodę iego gorliwey służby, a mianowicie za dostarczenie kordonowemu woysku w Grudniu 1805 żywności i lekarstw, srebrnym medalem zasługi.

J. Cesarzowiczowska Mość Jeneralissim Arcy Xżę Karol raczył wydawcę patryotycznego peryodycznego pisma dla Austryackiego Cesarstwa, które od miesiąca Maia wychodzi w drukarni Degena, w celu zachęcenia poddanych do miłości oyczyzny, zaszczycić własnoręcznem pochlebnem pismem.

Dyrekcya C. K. nadwornego teatru obchodząc pamiątkę zmarłego poety Fryderyka Schillera dała d. 17 b. m. na teatrze przy Karentskiey bramie reprezentacyą tłomaczoney przez niego trajedyi Fedry Rasyna na korzyść iego wdowy i dzieci. Aktorowie oddali w czułym sposobie cześć szanownemu Poecie i gdy aktor kładł laurowy wieniec na iego popiersie, publiczność znaywiększym zapałem przyklaskiwała. Teatr był aż do ścisku widzami zapełniony. Zebrano 6297 zł. ryń. 2 kr. i 50 czer. zł. w złocie. Szlachetni mieszkańcy stolicy okazali na nowo iak dalece poważaią talenta kunsztu.

Fizyczno-medyczne towarzystwo w Erlangen mianowało zasłużonego przy tuteyszem ogólnym szpitalu pierwszego Chiruga, Franciszka Xaw. Rudterfera, przez wzgląd na iego w chirurgii zasługi i uczone w tey materyi pisma, korresponduiącym swoim członkiem i w pochlebnych wyrazach przysłało mu przez swoiego Dyrektora, taynego Radcę Harles, na to dyploma.

Dzisieysza gazeta dworska umieściła pod artykułem z Hiszpanii co następuie:

Trzynasty biuletyn woyska Francuzkiego w Hiszpanii.

"*Z St. Martin. przy Madrycie, d.* 2 *Grudnia.* — D. 29 Listopada głowna kwatera Cesarza przeniesiona została do Bozequillas. D. 30 rowno z świtem pokazał się Marszałek Xżę Belluny (Wiktor) pod górą Somo Siera. Dywizya z 13,000 odwodowego Hiszpańskiego woyska broniła przeprawy przez tę górę. Nieprzyiaciel sądził się bydź w tym stanowisku niezwyciężonym. Oszańcował wierzchołek góry, który Hiszpanie Puerto nazywaią, i 16 działami osadził. Dziewiąty regiment lekkiey piechoty zaskakiwał prawemu skrzydłu; 96ty regiment szedł gościńcem, a 24ty postępował lewą stroną góry. Jenerał Senarmont postępował z 6 działami gościńcem. Rozpoczął się ogień z ręczney broni i dział. Attak, który Jen: Montbrun na czele Polskich ułanow przypuścił, rozstrzygnął atoli zwycięztwo na stronę naszą. Wszystkie 16 dział, 10 chorągwi, 30 prochowych wozow, 200 wozow z bagażami wszelkiego rodzaiu i regimentowe kassy są owocem tego świetnego zwycięztwa. D. 1 Grudnia głowna kwatera Cesarza znaydowała się w St. Augustyn, a d. 2 osadził Xżę Istryi (Bessieres) jazdą wzgorki przed Madrytem. Piechota dopiero tam d. 3 nadciągnąć będzie mogła.„

W dzienniku Państwa czytamy następuiące doniesienia pod d. 4 Grudnia z Bajony:

"Głowna kwatera Cesarza znaydowała się d. 1 Grudnia w Buitrajo, miasta niedaleko Madrytu leżącego. Góra Somo Siera, która zasłania drogę do Madrytu, opanowana została przez świetne zwycięztwo, w którym się Polska dywizya sławą okryła. Zabrano nieprzyiacielowi wiele jeńcow i wszystkie działa. Zdaie się bydź pewną rzeczą, że Cesarz d. 2 Grudnia, w rocznicę swey koronacyi, do Madrytu wniydzie.„

Dopiero d. 4 Grudnia w południe weszli Francuzi po wielu żywych utarczkach do Madrytu, które to miasto odsłonione z wszystkich stron kapitulowało.

Nietylko do Gibraltaru, ale i do wysp Majorki, Minorki i do Iwika wynoszą się bogate familiie Hiszpańskie z kosztownieyszemi rzeczami. Srodkowa junta Madrycka oznaymiła w odezwie, iż oczekuie z Ameryki 100 milionow piastrow i 20,000 częścią liniiowego woyska, częścią ochotnikow.

Dokończenie oznaymionych z strony Francuzkiey doniesień o powstaniu w Portugalii.

Nro. 2. Trzeci batalion 26go regimentu i południowa legiia pod rozkazami Pułkownika Marenson, udał się d. 27 Czerwca do miasta Beja, w którym 6000 oszańcowanych powstańcow opierało się woyskom naszem. Pomimo korzystnego stanowiska i nierownie większey liczby, musieli iednak natarczywości woysk naszych ustąpić i woyska nasze weszły do Beja.

Nro. 3. W północney Portugalii kilka miast podniosły także sztandar buntu i wyciągnęły w pole. Wynosiły 7000 zbroynych ludzi i pociągnęły przeciw Lizbonie. Xżę Abrantu usiłował dokazać tego łagodnością, cze-

go mógł był łatwo orężem dopiąć. Wysłał w tym celu, chcąc rozlewu krwi oszczędzić, kilka osob do buntownikow, dla przełożenia im, jak naganny i jak nieużyteczny ich postępek. Ale gdy to nie skutkowało, rozkazał d. 2 Lipca wyruszyć Jenerałowi Margaron z 3 im batalionem 12go regimentu, i drugim batalionem 82go regimentu, grenadyerami i woltyżerami 17go i 58go regimentu, z 6 działami, iednym szwadronem konnych strzelcow i dragonii, przeciw nieprzyiacielowi, przez co wszystkie iego układy zniszczone zostały. Odstąpił zamysłu udania się do Peniche. Jen. Themiers szedł także przeciw nieprzyiacielowi, i złączywszy się z Jenerałem Margaron przy Leyra, uderzył d. 5 Lipca na nieprzyiaciela i pobił go. Połowa naszego woyska i cała artylerya nie znaydowały się w bitwie. Nieprzyiaciel utracił 6000 w zabitych. My tylko mieliśmy iednego zabitego i kilku ranionych ludzi. Strata nieprzyiaciela byłaby ieszcze większa, gdyby Jenerał Margaron nie był wstrzymał zapalczywości woysk swoich.

Nro. 4. Xżę Abrantu rozkazał Jenerałowi dywizyi Loison udać się do Oporto, ponieważ woyska Hiszpańskie, które bronić miały tey prowincyi, opuściły ią i zabrały z sobą Jenerała dywizyi Quesnel, Korregidora Mor, cywilne i woyskowe władze, tak iż od 7 Czerwca nie miała ta prowincya żadnego rządu. Jenerał Loison wyruszył stosownie do tego rozkazu, d. 17 Czerwca z częścią woysk swoich z Almeida. D. 21 przeprawił się za rzekę Douro przy Ragoa. Gdy przybył z swoią kolomną do Mezan Frio, a przednia iego straż postąpiła do Amarante, odebrał wiadomość, że tylna iego straż, którą nad Douro zostawił, dla zasłonienia bagażow, attakowana była. Zwrocił się zaraz dla ukarania zuchwałości. Lecz w teyże chwili postrzegł znaczną liczbę powstańcow w korzystnych mieyscach pomiędzy winnicami rozstawionych, którzy z boku napastowali iego woyska. Napaść ta iednak nie wstrzymała marszu kolomny, która przy Ragoa stanęła. D. 22 rownie z świtem pokazał się znaczny korpus, przy którym znaydowało się 300 Hiszpanow, przed posterunkami Jenerała Loison. Był zaraz attakowany i rozproszony. Potem udał się Jenerał Loison znowu do Oporto w drogę; ale odebrawszy rozkaz od Xcia Abrantu do wrocenia się do Almeida, przeprawił się nazad za Douro i wszedł d. 23 do Castro. Korpus powstańcow zbliżył się do iego przedniey straży; lecz odparł go z stratą 400 ludzi, pomiędzy któremi znaydowało się 2 chorążych. Od tego czasu nie widział Jenerał Loison aż do 29 żadnych powstańcow. Przybywszy do Celorico, dowiedział się, że zbuntowała się wieś Serpentine i większa część mieszkańcow broń uchwyciła. Postanowił ukarać tę wieś, i posłał tam dwie kompanije z rozkazem spalenia iey. Idąc Jenerał Loison do Gwarda, rozumiał, że tam będzie po przyiacielsku przyięty, o czem zapewnili go wysłani do niego Portugalscy officerowie. Jakże się uraził, gdy mu doniesiono, że do przybyłych tam przodem 2 officerow, dla przygotowania żywności, dano ognia! Przyśpieszył zaraz swoy marsz, i gdy zbliżył się do tego miasta, zastał buntownikow w dwoch liniach uszykowanych, których środek dwa działa zasłaniały. Wydał rozkaz do attaku, który z zimną krwią i akuratnością uskuteczniony został. Strzelcy powstańcow zaczęli się naszem opierać, lecz odparci zostali. Linije usiłowały dać odpor; lecz na złe im to wyszło. W kilka mieyscach zostały przełamane, zaskoczone i oba utraciły działa. Jenerał Loison wszedł z naiżonym bagnetem do Gwar-

da. D. 5 udał się do wsi Atalaja, którą zastał opuszczoną i żadney nie znalazł żywności. Przy Aldrinha zgromadził się znowu korpus powstańcow. Dwa bataliony postąpiły naprzod dla rozproszenia ich i dostania żywności. Gdy zbliżyły się do Aldrinha znalazły buntownikow nieiako za redutą na wzgórku uszykowanych. Jenerał Charlot, któremu powierzony był attak, postrzegł, iż można obeyśdź to stanowisko. Jeden z iego batalionow uderzył z przodu na nieprzyiaciela, a drugi zaszedł mu z tyłu. Szańce, które miały mu służyć do obrony, pomnożyły tylko iego stratę. Pomiędzy zabitemi znayduie się Kapitan Mor, który całym korpusem dowodził. Miasto Aldrinha zabrane i spalone zostało. D. 6 udał się Jenerał Loison z Atalaja do Sarzedas, d. 7 do Catieada, d. 8 do Sordoal, d. 9 do Abrantu, a d. 11 do Samareen.

Rząd Portugalski oznaymił także wiele doniesień o powyższych zdarzeniach, które rożnią się wcale od Francuzkich rapportow, ale ich wszystkich nie mamy.

D. 21 Września Minister policyi, de Leabra de Siloa, wydał w Lizbonie rozporządzenie, ażeby wszystkie osoby, które zakupiły należące dawniey do woysk Hiszpańskich konie, oddały ie za powrotem pieniędzy. Gdy Anglicy weszli do Lizbony, przywrocona została regencya, którą Xżę Regent opuszczaiąc Portugaliią d. 26 Listopada roku przeszłego, pod prezydencyą swego Wuia, Xcia Abrantu ustanowił, a która d. 1 Lutego r. b. zwalona została. Członkami iey są: Jenerał porucznik Fr. de Cunha de Menezes, D. Fr. de Noronha, Saiter de Mondenea, Hrabia Monteiro Mos i D. M. Peretra Forias, iako zastępca nieprzytomnego rządcy Xcia Abrantu. Na mieysce nieprzytomnych członkow mianowanemi zostali: Biskup Oporto, Margrabia de Winas, &c.

Z Tryestu d. 15. Grudnia.

Osadowe towary zawsze tu ieszcze w cenie spadaią, co zniewoliło niektóre domy do zaprzestania płacić. Od nieiakiego czasu rybackie statki prowadzą ukratkowy handel Angielskiemi osadowemi i rękodzielnemi towarami pod brzegami Wenecyi, Istryi i Dalmacyi, za co dostarczaią Angielskim okrętom żywności. Policya Wenecka przymuszoną się zatem zobaczyła wydać wyrok surowy przeciw takowemu handlowi; lecz to nie wiele pomoże, ponieważ rybacy w nocy tylko doieżdżaią do Angielskich na wysokim morzu stoiących okrętow.

Z Peterzburga d. 3. Grudnia.

Onegday officerowie gwardyi obchodząc szczęśliwy powrot Nayiaśnieyszego Imperatora z Niemiec do stolicy, dali wspaniałą ucztę, która składała się z świetnego balu, wieczerzy i oświecenia pałacu, w którym dana była uczta. Nayiaśnieyszy Imperator, Imperatorowe Elżbieta i Marya, JW. Xżę Konstanty i wszystkie członki Imperatorskiey familii raczyli tę uroczystość obecnością swoią zaszczycić. Ciało dyplomatyczne, cztery pierwsze klassy cywilnych, woyskowych i dworskich urzędnikow byli na nią zaproszonemi. Uczta ta kosztowała 80,000 rubli.

Ukazem Imperatorskim podwyższona iest prawna prowizya, która dotąd była 5 od sta, do 6 od sta.

Xżę Jerzy Holstein-Oldenburg, gubernator jeneralny Estonii, ciągle tu bawi. Jest on tu rownie, iak w powierzoney iego rządom prowincyi, powszechnie szacowany.

Zimno mamy tu ciągle 8 stopni podług Reaumura.

Dworska gazeta nie zawiera dalszych doniesień z Finlandyi. Tornea miały iednak

woyska nasze zaiąć,

Wspomniona gazeta dworska wyraża: "Wiele zagranicznych gazet rozgłosiły, iż Nayiaśnieyszy Imperator pod czas bytności w Erfurcie pozwolić raczył, iż Kurlandczykom i Inflanczykom wolno bydź ma wysełać iak dawniey, swoią młodzież na nauki do Jena. Wiadomość ta iest zupełnie zmyślona i życzyć należy, aby podobne falsze nie były więcey rozsiewane.,,

Radca stanu Nowosilcow przybył z Twer do naszey stolicy.

Z Paryża d. 14. *Grudnia.*

Monitor wczorayszy zawiera, co następuie:

"Miasto Madryt kapitulowało. Woyska nasze weszły tam d. 4 Grudnia w południe.,,

Z Londynu przybył tu znowu Angielski goniec, który d. 4 przez Kale przeiechał. Z Kale piszą, iż powrocili tam także wysłani do Londynu nowi gońcy. W Londynie wiedziano o zwycięztwach Francuzkiego woyska w Hiszpanii, ale zdawano się rownie, i k we Francyi nie wiedzieć, co stało się z wysłanem do Hiszpanii i Portugalii Angielskim woyskiem.

Pisma tuteysze głoszą, że P. Merry, który z Londynu do Sztokolmu posłany został, ma zlecenie zawrzeć nowy posiłkowy traktat z Królem Szwedzkim, ofiaruiąc mu większe ieszcze summy, niżeli w roku przeszłym.

Przez wylew rzeki Garony przerwana została kommunikacya między wielu okolicami.

Jenerał Dupont siedzi, iak mowią, w twierdzy Lamalgue przy Marsylii i tam losu swoiego oczekuie. Los Jenerała Maresco iuż rozstrzygniony: iest, iak mowią, wymazany z rzędu wielkich urzędnikow państwa, który urząd posiad-ł iako jeneralny inspektor indzynierow, i ma nawet bydź uznany za niezdatnego do służenia nadal w woysku Francuskim. Jenerał Dejean, minister woyskowey administracyi, został na iego mieyscu wielkim urzędnikiem i jeneralnym inspektórem indzynierow.

W woysku Portugalskim zaszły wielkie promocye.

Z Figuieras donoszą pod d. 27 Listopada, iż Francuzi weszli do miasta Rosas. Hiszpanie trzymaią tylko ieszcze twierdzę osadzoną; ale nie długo potrafią się w niey utrzymać, bo wszelka gotowość znayduie się iuż do szturmu.

Z tegoż miasta donoszą ieszcze, iż niedawno odważyło się pokazać w tamteyszych okolicach około 50 powstańcow, których znaydowało się zapewne więcey ukrytych w gorach. Zostali zaraz obskoczonemi i zabranemi z kapucynem na ich czele będącym. Jenerał powstańcow Vives chciał obledź Barcelonę; ale dowiedziawszy się o pobiciu iego ziomkow przy Tudela, odmienił swoy zamysł.

Liczba baronew państwa mianowanych przez rożne wyroki, wynosi do 200, pomiędzy któremi znayduie się 14 jenerałow dywizyi, 77 jenerałow brygady, i 106 pułkownikow.

Od iutra dawać Cesarzowa będzie w pałacu Tuilleries 3 razy w tydzień schadzki i koncerty.

W rachunku skarbowym na rok 1809 oddano do rozrządzenia rządu 730 milionow frankow. Wcielone do Francyi nowe 3 departamenta płacą gruntowego podatku Aino (Florencya) 2 mil. 327,000 fr. Ombrone (Siena) 791,800, a średziemnego morza (Liworno) 2 mil. 327,000 fr.

Z Genui donoszą, że na iednym z mai

łych teatrow przerwana niedawno została scena przez wrzucenie listu na teatr, w którym prosiła iedna matka troyga dzieci aktorow, aby dla wydźwignienia iey z nędzy dali na iey korzyść reprezentacyą. Po przeczytaniu tego listu zapowiedział ieden z aktorow dzień w którym dana będzie żądana reprezentacya. Natychmiast odezwały się niektóre głosy, aby zaraz otworzono składkę. Stało się i zebrano 116 fr. Uważano, iż trzymaiący straż 4 Francuzey żołnierze nayskorszemi byli do wspomożenia nieszczęśliwey matki. Czuła ta scena zakończyła się przy żywych oklaskach.

Dnia 15. *Grudnia.*

Dzisieyszy Monitor zawiera, co następuie:

"Rożne nasze dzienniki ogłosiły były, że Nayiaśnieysza Cesarzowa odpowiedziała deputacyi ciała prawodawczego, iż cieszy ią, że Cesarz zwrocił pierwszą myśl na ciało prawodawcze, które narod reprezentuie. Lecz Nayiaśnieysza Cesarzowa tego nie powiedziała. Zna ona aż nadto naszą konstytucyą, i wie dobrze, że pierwszym reprezentantem narodu iest Cesarz; gdyż wszelka władza pochodzi od Boga i od narodu. Stosownie do naszey konstytucyi po Cesarzu następuie senat, po senacie rada stanu, po radzie stanu ciało prawodawcze, a po ciele prawodawczem każdy trybunał i każdy publiczny urzędnik porządkiem swego obowiązku. Inaczey, gdyby w naszey konstytucyi znaydowało się ciało, któreby narod reprezentowało, tedy byłoby samowładzcą; iego wola byłaby wszystkiem, a inne ciała niczem. Konwencya, ciało nawet prawodawcze były reprezentantami. Takie były na ow czas nasze konstytucye. Prezydent ciała prawodawczego zaprzeczał niegdyś Królowi pierwszego mieysca, gruntuiąc się na zasadzie, iż prezydent ciała prawodawczego powinien mieć pierwszeństwo przed władzami narodu. Nieszczęście nasze pochodziło poniekąd z tak przesadzonych maxym. Byłoby to uroieniem, a nawet kary godnem przywłaszczeniem chcieć przed Cesarzem reprezentować narod. Ciało prawodawcze, które niewłaściwie to imie nosi, nazywaćby się powinno radą prawodawczą, ponieważ nie może proponować, ani stanowić żadnych ustaw. Rada prawodawcza iest więc tylko zgromadzeniem wysłańcow od wybierczych kolegiow. Nazywaią ich deputowanemi od departamentow, ponieważ są od departamentow wybranemi. Podług konstytucyyney naszey hierarchi iest Cesarz pierwszym reprezentantem narodu, a ministrowie są narzędziami iego woli; drugą reprezentacyyną władzą iest senat; trzecią rada stanu, która prawdziwie ma głos prawodawczy, a czwartą iest dopiero rada prawodawcza. Wszystko powrociłoby do nieładu, gdyby inne wyobrażenia konstytucyyne zastąpiły wyobrażenia monarchiczney naszey konstytucyi.„

Monitor nie umieszcza żadnych doniesień z Hiszpanii; ale prywatne listy donoszą pod d. 8 z Bajony, że Jenerał Lassalle wszedł naypierwey w 6 szwadronow lekkiey konniey do Madrytu. Poszedł potem za Madryt z przeciwney strony, dla uważania nieprzyiaciela, ale znalazł tylko uciekaiących przed naszemi kolomnami.

Podług tychże listow rząd powstańcow, który miał swoie siedlisko w Madrycie, naypierwey uciekł. Liczbę dział, które zabrano woysku Palafoxa, uciekaiącym w naywiększem nieładzie do Sarogosy, podaią do 30. Sarogosa ma teraz bydź ścisło oblężona.

Woysko Francuzkie znalazło w iednem tylko mieście Aranda de Duero 40,000, wor-

kow pszenicy.

Ciągle przychodzą znaczne kolomny Hiszpańskich jeńcow do Bajony.

Pierwsza dywizya woyska Portugalskiego udała się do Guipuscoa, gdzie złączą się z nią inne dywizye. Jenerał Delabord, który nią dowodzi, założył głowną kwaterę w St. Sobestian.

D. 8 mowiono powszechnie w Bajonie, iż królestwo Walencyi posłało deputacyą do Cesarza.

Zapewniaią, że twierdza Rosas d. 6 Grudnia kapitulowała; że 2000 ludzi w niey będących, poddały się w woienną niewolę; że znaleziono bardzo wiele dział; że nadaremnie usiłowali Anglicy przybydź iey na pomoc, i że szaniec Bouton de Rosas zupełnie iest zburzony.

Daley mowią, że korpus woyska Kastyliyskiego, który zasłaniał Madryt, rozpuszczony został na mocy kapitulacyi.

Drugi transport posągow z pałacu Borghesow w Rzymie przybył do Paryża. Znayduią się w nim popiersia Marka-Aureliusza, Luciusza, Werusa, &c.

Korweta Departament Landes, która d. 23 Sierpnia z Bordeaux do Gwadelupy popłynęła, powrociła tam d. 8 Grudnia po 32 dniowey podroży. Dopływaiąc i odpływaiąc do tey osady była od Angielskiey korwety napastowaną, ale ią odparła.

Hrabia Ega, dawnieyszy minister sprawiedliwości w Portugalii, który znany iest z usług, które swoiemu kraiowi czynił, przyiechał do Paryża.

Z Londynu d. 26. Listopada.

(Przez Francyą.)

Parlament zgromadzi się d. 16 Stycznia niezawodnie, stosownie do odezwy Królewskiey.

Klęski, które nasi sprzymierzyńcy Hiszpanie ponieśli, żywo nas dotykaią. Lord Castlereagh i iego przyiaciele zdaią się iuż rozpaczać o pomyślności woyny, którą wzniecili; lecz daleko ieszcze do tego, żeby iuż rozpaczać wypadało. Waleczne nasze woyska postępuią naprzod rożnemi stronami. Wysiadłe do Koruny pod Jenerałem Baird przybyły d. 13 b. m. do Astorga.

Woyska nasze z Portugalii idą 4 rożnemi drogami: dwie brygady pod Jenerałem majorem Beresford, udały się z Koimbra do Almeida; 3 brygady pod Jenerałem porucznikiem Frasser przez Abrantes do Ciudad-Rodrigo; tąż drogą poszedł Jenerał naczelny; 2 brygady pod Jenerałem majorem Paget poszły z Elwa do Alkantary, dla udania się potem do Ciudad Rodrigo, które mieysce zdaie się bydź przeznaczone do połączenia się woysk wszystkich, a stamtąd udania się do Salamanki. Nieszczęściem, że złe drogi przymusiły jazdę i artyleryą do udania się drogą przez Badajoz do Madrytu. Czwarta ta kolomna składa się z 2 regimentow jazdy, z 4 regimentow piechoty i 5 brygad artyleryi pod rozkazami Jenerała porucznika Hope.

Zapewniaią, że iedna kolomna woysk naszych przybyła d. 1 Listopada do Talavera de la Reyna.

Nie wątpiemy wcale, żeby woyska nasze nie były zwycięzkiemi przeciw rowney sile; lecz widząc ie postępuiące poiedyńczemi kolomnami w tak gorzystym kraiu, iakim iest Hiszpaniia, obawiać się należy, aby nie natrafiły na przewyższaiące siły. Wszystko iednak zależy od dzielności Hiszpanow, w których wielkie pokładamy nadzieie, chociaż złechętni rozpuszczaią, że woysko Kastylii dało się pobić i uciekło do Madrytu.

Pewną iest rzeczą, że część woyska Estra-

madury porażona została przy Burgos.

D. 9. Grudnia (Przez Francyą.)

Onegday przybył tu pocztowy statek z Koruny, który d. 2 b. m. stamtąd odpłynął. Wiadomości, które przywiozł, są niestety smutne. Bonaparte uderzył na woysko Castannhiosa, które po uporczywey obronie pobite zostało. Francuzi przeszli iuż za Duero.

W tem położeniu rzeczy postawiła rządowa junta znaczną siłę przy ważnem mieyscu Guadarama o 26 Angielskich mil od Madrytu leżącego. Angielskie woyska, które znaydować się miały d. 21 Listopada w Eskurial, wyszły stamtąd, iak mowią, dla zmocnienia Hiszpanow przy Guadarama. Musi to bydź brygada Jenerała Hope, która d. 19 Listopada przybydź miała do Madrytu. Guadarama iest w prawdzie ważnem mieyscem, ale nie potrafi zabronić Francuzom wniyścia do Madrytu, zwłaszcza, ieżeli udadzą się drogą przez Somo-Sierra, Butrajo, &c.

O naszych woyskach nie mamy dalszych doniesień. Pierwsza dywizya Jenerała Moore przybyła d. 21 Listopada do Salamanki; Jenerał Baird znaydował się d. 22 Listopada w Astorga; lecz domyślaią się, że oba woyska cofną się teraz, pierwsze do Koruny, drugie do granic Portugalskich.

W niedzielę przybył znowu do Dowru statek pod banderą pokoiową z gońcami Francuzkim i Rossyyskim, których listy odesłane zostały rządowi. Względem osnowy tych listow nic nie oznaymiono. Wspomnieni gońcy odpłynęli wczoray nazad.

Onegday odprawiła się w wydziale zagranicznych związkow gabinetowa rada, po ukończeniu którey udał się Lord Castlereagh do Xcia Jorku, w celu, iak się domyślaią, umowienia się z nim względem wysłania więcey woyska do Hiszpanii.

D. 3 b. m. odebrał 3ci regiment dragonii Królewskiey rozkaz bycia w gotowości do wsiadania na okręty.

Liniiowe okręty w Portsmucie i Plimucie odebrały rozkaz przygotowania się w drogę i opatrzenia się na 5 miesięcy w żywność. Domyślaią się, że są przeciw Hiszpańskim brzegom przeznaczone.

Wiadomość o pobiciu Hiszpanow przy Burgos sprawiła w Oporto wielką trwogę. Jenerał Beresford wydał tamteyszym woyskom rozkaz bycia w gotowości do udania się do Hiszpanii.

Na mieyscu Jenerała Burrard, który odwołany został, odebrał dowodztwo w Lizbonie Jenerał Stuart, który znaydował się dotąd w Oporto i bratem iest Lorda Castlereagh.

W Breście znaydowało się d. 28 Listopada 11 liniiowych okrętow i 3 fregat w gotowości do wyyścia pod żagle.

Z Wenecyi d. 4. Grudnia.

W tuteyszym warsztacie morskim pracuią nieustannie nad budowaniem wielu liniiowych okrętow i fregat. Flotyla Rossyyska ciągle tu bawi. W Malamocco mamy fregatę, kilka korwet i szalup armatnych zupełnie gotowych do wypłynienia przeciw nieprzyiacielowi.

Miasto nasze upięknia się coraz bardziey: Kościoł na rynku S. Marka, który zasianiał pałac Królewski, iest rozebrany; z tegoż względu rozbieraią wszystkie gmachy dawney prokuratoryi aż do kościoła Moyżeszowego. Jedno tylko Ridotto utrzymane zostanie. Robią przechadzki i zasadzaią drzewa na wyspie Lido.

Ponieważ dzieią się w czasie nocy wielkie kradzieże, a nawet gwałtowne, urządzono zatem gwardyą z wszystkich mieszczan od 18 do 60 lat, która w nocy patrolnie.

Naywiększa spokoyność panuie we Włoszech i niesłychać o żadnem bankructwie.

DODATEK

DO Nru. 2.

GAZETY KRAKOWSKIEY

We Srodę Dnia 4. Stycznia 1809.

Z Rygi d. 6. Grudnia.

Gazeta mieyska zawiera, co następnie:

Z Brageſtadt w Finlandyi d. 9 Liſtopada według dawnego kalendarza.

" Po odnieſieniem zwycięztwie przez Jenerała Tuczkow nad nieprzyiacielskim korpusem pod rozkazami Pułkownika Sandels, iako też po wykonaniu z nadzwyczayną zręcznością przez Jenerała Kamieńskiego rozporządzeń naczelnego jenerała, podpisana została d. 7 b. m. w Olkiuki między Jenerałami Roſſyyskim Kamieńskim, a Szwedzkim Adlerkreuz ugoda, mocą którey uſtąpiona ieſt Roſſyi nie tylko cała Finlandya, ale i część Szwecyi za rzeką Remi. ,,

Z Erfurtu d. 12. Grudnia,

Marszałek Xżę Auerſtädt (Davout) bawi ciągle z wielu jenerałami, z Jeneralnym intendentem Wilemanzy i officerami, należącemi do głownego sztabu woyska Reńskiego, w naszem mieście. Naczelnik batalionu gwardyi Lefebvre ieſt dowodzcą miaſta na mieyscu P. Bigi, który do Gota odiechał.

Regiment 6ty kiryſſerow, który ſtał tu zał gą w czaſie bawienia Cesarzow, wyszedł ſtąd d. 8. Piąty regiment huzarow dziś tu przybył. Głowny sztab ſtoi w mieście; dwa szwadrony w cytadeli, a reszta po wſiach. Załoga nasza składa ſię oprecz sztabu z dwoch batalionow 17go regimentu piechoty, (z których ieden ſtoi w cytadeli, a inne dwa w okolicach); 3 kompaniy saperow i 4 brygad żandarmow.

Z Kolonii d. 13. Grudnia.

Wyrokiem Cesarskim pod d. 21 z Burgos uſtąpiony ieſt departamentowi Roery gmach opactwa Braunweil przy Kolonii, dla przerobienia go na szpital dla ubogich. Tak więc dobroczynny wyrok J. C K. Mci pod d. 5 Lipca, znoszący w całem państwie żebractwo, będzie i w naszym departamencie uskuteczniony.

Z Aszaffenburga d. 12. Grudnia.

Dywizya Jenerała St. Cyr, około 6000 ludzi wynosząca, przechodzi z Frankonii przez okolice Menu. Dywizya Jenerała Legrand ma tąż przechodzić drogą.

Z Wirzburga d. 15. Grudnia.

Wczoray z rana wyszedł ſtąd regiment piechoty Wielkiego Xcia Wirzburskiego, pod dowodztwem Pułkownika Barona Gebsattel, do Francyi. Ponieważ trudna ieſt dla lodu przeprawa przez Men, udał ſię zatem drogą przez Bischoffheim. Stoiąca od początku bieżącego mieſiąca w W. Xięſtwie Wirzburskim

dywizya Francuzka Jenerała Cara St. Cyr, udała się teraz w drogę do Moguncyi. Pozostały tu skład artyleryi Francuzkiey władowany został sta statki.

Z Frankfortu d. 18. Grudnia.

Xżna Auerstädt przeiechała d. 17 przez Frankfort, udaiąc się do Paryża. Kupcom lewego brzegu Renu oznaymiono, iż wyrok Cesarski, zakazuiący w prowadzania osadowych towarow z Hollandyi do Francyi, znowu moc swoią mieć będzie.

Przez nasze miasto przewieziono niedawno 2 1/2 mil. zł. ryń. pochodzących z kontrybucyy Pruskich do Paryża.

Mowią, iż woysko Reńskie pod rozkazami Marszałka Xcia Auerstädt stać będzie nad obiema brzegami Menu; lecz nie wiadomo ieszcze iak daleko rozciągać się będzie w Frankonii.

Z Wschodnich Prus d. 16. Grudnia.

Słychać, iż Nayiaśnieysi Królestwo przedsięwezmą w krotce podroż do Peterzburga. W podroży towarzy im Królewicz August Ferdynand i znaczny orszak. Nieprzytomność Nayiaśnieyszych Królestwa trwać będzie kilka tygodni.

O udaniu się gwardyi Królewskiey do Berlina, nic ieszcze niesłychać.

Rozmaite Wiadomości.

W. Wezyr Mustafa Bairaktar pomiędzy wielu mądremi i stosownemi do okoliczności rozporządzeniami, zakazał Muzułmanom, co iego sposobowi myślenia honor czyni, nazywać Chreścian niewiernemi, gdyż każdy Chrześcianin (wyrazy iego rozporządzenia) iakiego bądź iest wyznania czci i wierzy w tego samego Boga co Muzułmanie. Chrześcianie mieszkaiący w Tureckich prowincyach, maią oprocz tego przypuszczonemi bydź do rownych swobod z Muzułmanami, co bardzo ich przywiązało do Porty.

Mowią, że były Elektor Heski spodziewać się może wynadgrodzenia, gdyż wdaie się za nim Rossya.

Stary Feldmarszałek Pruski Möllendorf ma pracować nad pismem, które dopiero po iego śmierci ma bydź wydrukowane, pod tytułem: *Moie doświadczenia.*

Jak wielkie bogactwa znayduią się w kościołach i klasztorach Hiszpańskich, widzieć można z przywiedzionego tu opisu. O kościele Panny Maryi w Madrycie zwykł był Angielski Jenerał Stanhope mawiać: że, skarby wszystkich Europeyskich Monarchow nie wyrownywaią ani w połowie bogactwu tego kościoła. Pomiędzy wielu kosztownemi rzadkościami znayduią się w nim 4 lane z srebra aniołki z złotemi i szafirami wysadzanemi skrzydłami. Korona Matki Boskiey z samego złota, naszyynik, braxoletki i t. d. z naydroższych kamieni, szacowane są do 12 milionow piastrow. Kosztownieysza nad wszystko iest atoli wielka monstrancya, która na Boże ciało tylko wystawiana bywa. Okrąg z promieniami z samego złota, szmaragami wysadzanemi, iest tak wielki, iak koło wozowe. Cała zaś waży 500 funtow i stoi na pozłacanym postumencie.

Wydawca gazety *Telegraf* w Berlinie, P. Lange, iedzie do Szczecina, gdzie daley będzie wydawał swoią gazetę, poki tam Francuzi stać będą.

Mowią, iż w Peterzburgu nastąpiło zaręczenie między W. Xżną Katarzyną Pawłowną, siostrą Imperatora i Xciem Jerzym Holstein-Oldenburg. (W. Xżna ma lat 20, a Xżę 24.)

Król Szwedzki rozgniewawszy się na złe sprawowanie się officerow gwardyi swoiey w Finlandyi, zwinął dwa iey regimenta.

CENA ZBOZ

Na targu w Krakowie d. 2 *i* 3 *Stycznia* 1809.

Korzec Pszenicy	zł. pol.	48 do 56
— Zyta		38 — 44.
— Jęczmienia		29 — 36
— Owsa		25 — 26
— Grochu		40 — 44
— Kaszy iaglaney		56 — 60.

W Wiedniu d. 21 *Grudnia.*

Meca, wynosząca pół korca naszego:

— Pszenicy	zł. pol.	34 do 48.
— Zyta		24 — 32.
— Jęczmienia		19 — 25.
— Owsa		17 — 20

DONIESIENIA.

Pewna Pani cudzoziemka, która iuż przez kilka lat zostaiąc w tym kraiu, dała dowody swoiey zdatności w edukacyi panien pierwszey Noblessy, a która ieszcze do końca Lutego 1809 w obowiązkach zostaie, myśli d. 15 Marca t. r. maiąca pozwolenie od Wysokiego Gubernium założyć Instytut edukacyi dla Panien z wysokiey Noblessy, gdzie się będą wciąż uczyć 6 godzin co dzień wszelkich wiadomości, które dla Panien takiey rangi przyzwoite są: 1. Stary i nowy testament i religii. 2. Historyi Naturalney. 3. Historyi uniwersalney. 4. Historyi swego kraiu. 5. Jeografii z dokładnemi wiadomościami, iako to Monarchyi i Monarchow byłych przedtym i iak teraz są. 6, Mytologii, która iest bardzo potrzebna dla osob wysokiego urodzenia, ażeby umiały w dyskursie stosuiącym poznawać kopersztychy historyi Mitologiczney. 7. Moralności i nauki iak się maią zachowywać wstępuiąc w wielki świat. 8. Języków Niemieckiego i Francuzkiego będą się uczyć z zupełnemi doskonałościami. Ktoby zaś żądał dokładney wiadomości tego wszystkiego, ma się udać na przeciwko Panny Maryi przed rzeźniczemi jatkami do kamienicy pod Nrm 677 na drugim piętrze co dzień między 11 i 12 przed południem.

Przez. C. K. Galicyyskie Gubernium wypisuie się konkurs dla osadzenia mieysc na dwoch konsyliarzow przy magistracie w Brodach, z pensyą roczną 450 zł. ryń. z tym dodatkiem: że kompetenci iedno z tych dwoch mieysc otrzymać sobie życzący, prożby swe dekretami Eligibilitatis ex utraque linea i zaświadczeniem swey moralności opatrzone, naydaley do 7go Stycznia 1809 roku do Cyrkularnego urzędu Złoczowskiego podawać maią.

W Lwowie dnia 2 Grudnia 1808.

Ze strony C. K. Galicyyskiego kraiowego Gubernium, rozpisuie się dla osadzenia zawakowanego w mieście Brzozowie urzędu Syndyka, z pensyą roczną 300 zł. ryń. połączonego konkurs do 2 Stycznia 1809 z tym dodatkiem, że kompetenci prożby swoie dekretami Obieralności z obydwoch linii, tudzież zaświadczeniami moralności opatrzone, ieszcze przed upłynieniem rzeczonego terminu, do Sanockiego Król. Cyrkularnego urzędu podać powinni.

W Lwowie d. 17. Listopada 1808.

Ze strony C. K. Galicyys: kraiowego Gubernium rozpisuie się konkurs dla osadzenia urzędu Syndyka w mieście Wieliczka, z pensyą roczną 400 zł. ryń. połączonego z tym dodatkiem, że kompetenci prożby swoie dekretami obieralności z obydwoch linii i zaświadczeniami moralności opatrzone, ieszcze przed 3 Stycznia 1809 roku, do Bocheńskiego Król. Cyrkularnego urzędu podawać powinni. W Lwowie dnia 17 Listopada 1808.

C. K. Sądy Prowincyonalne Szlacheckie Lubelskie w Galicyi Zachodniey nirieyszym Edyktem powszechnie wiadomo czynią, że po zmarłym Ignacym Boniakiewiczu, po którym sukcessya w tym Sądzie pertraktuie się, dziedzictwo między innemi współsukcessorami, także na nieprzytomnych z mieysca zamieszkania niewiadomych dziedzicow iako to: Brygidę z Boniakiewiczow Dymeokę, Annę z Boniakiewiczow Galewską i Dominika Boniekiewicz, spada, i że tym obrońca, w osobie Adwokata P, Jana Izdebskiego dodany iest. Dla tego ca nieprzytomni po niegdy Ignacym Boniakiewiczu sukcessorowie nirieyszym napominaią się i

ażeby stosownie do prawa kodexu cywilnego części II. w roku i sześć tygodni do tego dziedzictwa zgłosili się i praw swoich dowiedli, gdyż inaczey podług §. 624 Codexu cywilnego części II. postąpiono będzie. Dan w Lublinie d. 11 Lipca 18 8.

Jakób Kulczycki.

Wolf.

Schnitzer. *Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Lubel. Galicyi Zachodniey*

Klimaszewski.

Sąd Dominikalny wsi Krowodrze przy Krakowie wszystkim komu o tym wiedzieć należy ninieyszym Edyktem obwieszcza. Ponieważ podniesienie zbiegu wierzycielow do wszystkich dobr ruchomych i nieruchomych w Krowodrzy znaydujących się zadłużonych małżonkow Jędrzeia i Barbary Nageiow pod d. 31 Sierpnia r. b. iuż publicznie zostało ogłoszone, i gdy deputacya wierzycieli u Sądu tegoż dopraszała się, ażeby osiadłości tychże zadłużonych małżonkow na zaspokoienie summy 5333 zł. pol 25 1/2 gro. rożnym wierzycielom należący się przez publiczną licytacyą były sprzedane; przeto też osiadłości, to iest 1*mo* dom tu w Krowodrzy pod Nrm 20 stoiący, przy którym iest przybudowana wozownia z komorą i stodoła o iednym boisku 1980 zł. pol. otaxowane, tudzież 2*do* ogrod z 5 zagonow i 3*tio* pole orne z 7 zagonow składaiące, a przez 14 staiań ciągnące się, niemniey: przymiarek z 8 zagonow składaiący i przez iednę staianie poprzek w polu ciągnące się razem za 800 zł. pol. otaxowane, z którego domu i gruntu tak podatku Monarchicznego, iako też do dworu czynszu, niemniey za dziesięcinę corocznie płaci się 94 zł. pol. 4 gro. 4*to* Cztery zagony w ogrodzie przez iedno staianie ciągnące się, na 220 zł. pol. otaxowane, także 5*to* Część 4tą roli z ogrodem przez 14 staian w 4 zagony ciągnące się na 500 zł. pol. otaxowaną, a z tych sub Nro. 4*to* & 5*to* wyszczególnionych gruntow podatku rocznego i za dziesięcinę 41 zł. pol. 15 gro. płaci się. W Sądzie Dominikalnym tuteyszym wsi Krowodrze w całości lub częściami dnia 9 Grudnia r. b. lub dnia 3 Stycznia 1809 o godzinie 9tey przed południem, a gdyby w tych dwoch terminach bezskutecznie sprzedaż ta dla niedostatku licytantow upłynęła, tedy d. 1 Lutego 1809 o godzinie 10tey przed południem choć niżey ceny szacunkowey naywięcey daiącemu pod następuiącemi warunkami sprzedane będą: a) Aby każdy chęć kupna maiący przed licytacyą dziesiątą część ceny szacunkowey iako Vadium złożył. b) Aby kupiciel połowę zalicytowaney summy zaraz po uskutecznioney licytacyi w sądzie Dominikalnym złożył, a drugą połowę resztuiącey summy naydaley w 3 miesiącach od dnia uskutecznioney licytacyi do depozytu tuteyszego Sądu wypłacił. c) W przypadku, gdyby kupiciel kondycyi pod lit. b) położoney nie dopełnił, tedy na iego expens nowa licytacya przedsięwzięta zostanie. — Wszystkich zatym chęć kupna maiących na wyżey wyrażonym mieyscu, dniu i godzinie zaprasza się; zostawuiąc wolność każdemu akt detaxacyi w Registraturze tuteyszey Jurysdykcyi przeyrzeć. — Hypotekowani zaś wierzyciele, albo prawo zastawu maiący napominaią się, ażeby nie czekaiąc osobnego pozwu, stosownie do dekretu nadwornego ddto 22 Sierpnia 1797 praw swoich pilnowali i długi swoie tym pewniey zadyktowali, gdyż inaczey ani wierzyciela, ani kupuiącego patrzyć, tylko satysfakcyi swoiey z reszty summy wylicytowaney poszukiwać mogą.

J. Siekierski.

Przez Sąd Dominikalny wsi Krowodrzę. Dan w Krowodrzy d. 8 Listopada 1808.

Roman Hubicki Aktuaryusz.

Przez C. K. Galicyyskie Gubernium wypisuie się konkurs dla osadzenia mieysca na Syndyka przy magistracie Samborskim z pensyą roczną 400 zł ryń. do 15 Stycznia 1809 roku z tym dodatkiem, że Kompetenci swe dostatecznemi i zaświadczeniami opatrzone prozby, do Cyrkularnego urzędu Samborskiego naydaley do końca zwyż wspomnionego czasu podawać maią. W Lwowie d. 4 Listopada 1808.

Na Dniu 20 Stycznia roku przyszłego będzie się odprawiać licytacya do miasta Kasoye należących 10 morgow pastwisk, które na orny grunt obrócone bydź mogą, i przez publiczną licytacyą na sześć lat puszczone będą; tenże kontrakt arędowny zaczynać się będzie od dnia 1go 9bris r. b. Licytanci maią się na powyższym terminie znaydować w kancellaryi Magistratualney Koszyckiey, z zaopatrzeniem 10tą część wadyi 37 zł. ryń.